

Uchwała Nr 312/2008
Rady Miejskiej w Radomiu
z dnia 31.03.2008 roku

**w sprawie : przyjęcia „Samorządowego Programu Na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych Miasta Radomia na lata 2008 - 2013”**

Działając na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 123 poz.776 z późn. zm.) Rada Miejska w Radomiu uchwała co następuje:

§ 1

Rada Miejska w Radomiu przyjmuje „Samorządowy Program Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2008 – 2013” w brzmieniu jak w załączniku nr 1 do Uchwały.

§ 2

Rada Miejska w Radomiu przyjmuje harmonogram planowanych inwestycji w 2008 roku w ramach „Samorządowego Programu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia na lata 2008-2013” w brzmieniu jak w załączniku nr 2 do Uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Dariusz Wójcik

**SAMORZĄDOWY PROGRAM
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
MIASTA RADOMIA
NA LATA
2008-2013**

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Diagnoza skali problemu niepełnosprawności w Gminie Miasta Radom	5
2. Sytuacja osób niepełnosprawnych w Gminie Miasta Radom	11
2.1 Niepełnosprawni na rynku pracy	11
2.2 Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	12
2.3 Pomoc społeczna a osoby niepełnosprawne	15
2.4 Edukacja osób niepełnosprawnych	17
2.5 Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym Radomia	20
2.6 Zdrowie	23
2.7 Komunikacja, budownictwo i infrastruktura drogowa	24
2.8 Niepełnosprawny w urzędzie	25
2.9 Współpraca z organizacjami pozarządowymi	27
3. Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych w Gminie Radom.	28
3.1 Główne instytucje administracji samorządowej realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.	28
3.2 Realizacja Samorządowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia w latach 2005-2007.	28
4. Cel Strategiczny Programu w latach 2008 – 2013: Zapewnienie warunków możliwie pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej Gminy Radom.	30
4.1 Priorytet 1: Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.	30
4.2 Priorytet 2: Rehabilitacja społeczna i zdrowotna osób niepełnosprawnych.	31
4.3 Priorytet 3: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.	32
4.4 Priorytet 4: Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb.	33
4.5 Priorytet 5: Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze problematyki osób niepełnosprawnych.	34
5. Zasady wdrażania Samorządowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia w latach 2008-2013 oraz zarządzanie jego realizacją.	35

WSTĘP

Niepelnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych, ze względu na jej rozmiary, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie za sobą niesie.

Zapewnienie niepełnosprawnym mieszkańcom Radomia możliwości godnego funkcjonowania i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym jest jednym z problemów umieszczonych w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Radomia na lata 2005 – 2010”. Odpowiedzią na potrzeby środowiska osób o specyficznych potrzebach życiowych jest „Samorządowy program na rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia na lata 2008 - 2013”. Obowiązek przygotowywania i wprowadzania w życie powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych został nałożony na władze lokalne od 1 stycznia 2002 w wyniku nowelizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.).

Pierwszy Samorządowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia powstał na lata 2005-2007 i wyznaczał głównie kierunki działania Gminy Miasta Radomia realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych. Celem Samorządowego Programu na rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia na lata 2008 – 2013 jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Radomia, a także zapewnienie im godnego i możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez:

- umożliwienie osobom niepełnosprawnym zdobycia zawodu atrakcyjnego na otwartym rynku pracy bądź zmiany lub podniesienia kwalifikacji zawodowych, a także z zapewnienie możliwości korzystania z profesjonalnego poradnictwa zawodowego,
- promocję przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych,
- podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych w celu kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych (koordynacja działań podejmowanych przez samorząd i organizacje pozarządowe),
- aktywizację środowiska osób niepełnosprawnych do działań na rzecz społeczności lokalnej,
- usuwanie barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się, transportowych,
- poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych pod względem możliwości rehabilitacji, dostępności do kształcenia, a także kultury, sportu i rekreacji,
- zwiększenie dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny,
- zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- zapewnienie konsultacji społecznej w zakresie wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych z samorządną reprezentacją środowiska.

Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce; podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niezrozumienia problemów niepełnosprawnych, które mogą być przyczyną ich społecznej alienacji. Warunkiem niezbędnym do realizacji powyższych założeń jest ścisłe i wspólne działanie organizacji pozarządowych, jednostek oraz poszczególnych Wydziałów Urzędu Miejskiego, a także administracji rządowej i samorządowej. Wzajemne uzupełnianie środków z różnych źródeł (budżety miasta i samorządu województwa, środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki organizacji pozarządowych oraz środki unijne) pozwoli uczynić pomoc i wsparcie osobom niepełnosprawnym kompleksowym.

1. DIAGNOZA SKALI PROBLEMU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W GMINIE MIEJSKIEJ RADOM

Za osoby niepełnosprawne uznaje się, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (zwaną dalej ustawą o osobach niepełnosprawnych) osoby, dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne **prawnie** tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
- osoby niepełnosprawne **tylko biologicznie** tj. takie które nie posiadają orzeczenia, ale ich stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia im pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

Dane statystyczne z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2002 roku mówią, że osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy już około 5.456,7 tys. osób (ponad 14,3 % ogółu ludności). Oznacza to, że co siódmy mieszkaniec Polski był osobą niepełnosprawną.

Ostatnie dane z badania stanu zdrowia ludności Polski przeprowadzonego w 2004 roku wskazują, że w porównaniu do 2002 roku nastąpił wzrost liczby niepełnosprawnych w Polsce o ponad 630 tysięcy osób. Pod koniec 2004 roku żyło w Polsce ponad 6,2 mln osób niepełnosprawnych.

Środowisko osób niepełnosprawnych jest jednym z najslabiej poznanych obszarów dotyczących ludności Polski. Dynamika zmian oraz wielość instytucji świadczących pomoc oraz orzekających o niepełnosprawności powoduje, że dane dotyczące niepełnosprawności nie są kompletne. Statystyki dotyczące osób niepełnosprawnych najpełniej ujmuje „Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002”

Mimo, że od Spisu minęło już 6 lat, to jednak od tego czasu nie były prowadzone żadne inne badania umożliwiające szczegółową charakterystykę tej grupy ludności. Dlatego w dalszym ciągu opracowania będziemy opierali się na tych badaniach z 2002 roku. Co prawda w 2004 roku dokonano badania stanu zdrowia ludności Polski, ale tylko w skali całego kraju i województw. Nie ma natomiast danych dotyczących poszczególnych gmin, które pozwoliłyby na pełną diagnozę zbiorowości osób niepełnosprawnych w Radomiu. W tej sytuacji możemy posługiwać się jedynie cząstkowymi danymi zebranymi przez poszczególne instytucje i organizacje współpracujące lub działające na rzecz osób niepełnosprawnych, tj. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Miejski Ośrodek Pomocy społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Wydziały Urzędu Miejskiego czy organizacje pozarządowe.

Liczba osób niepełnosprawnych w Polsce, województwie mazowieckim i gminie Radom w 2002 r.

Osoby niepełnosprawne	Polska			Województwo Mazowieckie			Gmina Radom		
	razem	M	K	razem	M	K	razem	M	K
ogółem	5456711	2568220	2888491	580697	274296	306401	24902	11980	12922
prawnie	4450139	2186483	2263565	444769	224623	220146	18751	9624	9127
tylko biologicznie	1006572	381737	624835	135928	49673	86255	6151	2356	379

Osoby niepełnosprawne i ludność ogółem w gminie Radom w 2002 r.

Ludność Radomia – ogółem			Osoby Niepełnosprawne		
razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
229.699	109.946	119.753	24.902	11980	12922

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, 2002r. - dane GUS, www.stat.gov.pl

W Radomiu zanotowano 24.902 osoby niepełnosprawne, co stanowiło 10,8 % ogółu mieszkańców miasta. Oznacza to, że co dziewiąty mieszkaniec Radomia był osobą niepełnosprawną. Zarówno w grupie osób niepełnosprawnych jak i w ludności ogółem przeważały liczebnie kobiety (51,9%). Liczba osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców Radomia wynosiła 108, podczas gdy w województwie mazowieckim 113, zaś w Polsce były to 143 osoby.

Populacja osób z niepełnosprawnością jest wysoce heterogeniczna, a indywidualne ograniczenia mogą być spowodowane szeroką gamą upośledzeń, które mają różny wpływ na uczestnictwo w życiu społecznym. Tabele zaprezentowane poniżej przedstawiają grupę osób niepełnosprawnych miasta Radomia według różnych kryteriów.

Liczba osób niepełnosprawnych wg poziomu wykształcenia i ludność ogółem w mieście Radomiu (w wieku 13 lat i więcej).

Poziom wykształcenia	Ludność Radomia			Osoby Niepełnosprawne		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
wyższe	27985	12528	15457	1653	1007	646
policealne	6120	1191	4929	593	162	431
średnie	67877	30812	37065	7220	3469	3751
zawodowe	47813	25241	22572	5174	2826	2348
ogólnokształcące	20064	5571	14493	2046	643	1403
zasadnicze zawodowe	35131	20902	14229	4556	2790	1766
podstawowe ukończone	51462	23771	27691	8518	3515	5003
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	4759	2002	2757	1215	389	826
nieustalonym	3165	1629	1536	39	18	21

Źródło: Ludność Radomia – Powszechny Spis Narodowy Ludności i Mieszkań 2002r. - dane GUS.

Z powyższych danych wynika, że co druga osoba niepełnosprawna w Radomiu posiada wykształcenie ponadpodstawowe. Jednak odsetek osób niepełnosprawnych posiadających wykształcenie ponadpodstawowe jest niższy niż wśród sprawnych mieszkańców Radomia (odpowiednio 54,3% oraz 60,3%).

W odróżnieniu do ogółu ludności Radomia powyżej 15 lat wśród osób niepełnosprawnych mężczyźni charakteryzowali się wyższym poziomem wykształcenia niż kobiety. W ogólnej populacji w wieku powyżej 13 roku życia poziom wykształcenia kobiet był porównywalny do mężczyzn (odpowiednio 59,85% oraz 59,51%) , natomiast wśród osób niepełnosprawnych w analogicznej grupie niepełnosprawni mężczyźni charakteryzują się przeciętnie wyższym poziomem wykształcenia. Ponad 62% niepełnosprawnych mężczyzn posiada wykształcenie ponadpodstawowe, zaś kobiet z takim wykształceniem jest 51 %. Zaledwie 6,6% niepełnosprawnych mieszkańców Radomia posiada wyższe wykształcenie, zaś wśród ogółu ludności miasta wskaźnik ten wynosi ponad 12%.

Liczba osób niepełnosprawnych według ekonomicznych grup wieku i ogółem ludność w gminie Radom.

Ekonomiczne grupy wieku	Ludność Radomia			Osoby Niepełnosprawne		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
przedprodukcyjny	51879	26683	25196	1864	1073	791
produkcyjny	144823	72822	72001	13159	7630	5529
mobilny	92801	46702	46099	4160	2354	1806
niemobilny	52022	26120	25902	8999	5276	3723
poprodukcyjny	32997	10441	22556	9879	3277	6602
ogółem	229699	109946	119753	24902	11980	12922

Źródło: Ludność Radomia – Powszechny Spis Narodowy Ludności i Mieszkań 2002r. - dane GUS.

W gminie Radom zanotowano 13.159 osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym i jest to największa grupa osób w podziale na ekonomiczne grupy wieku - 52,8%. Drugą co do wielkości jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowi 37,7% wszystkich osób niepełnosprawnych w mieście. Jest to wyższy odsetek tej grupy osób w stosunku do ludności ogółem, gdzie osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 14,4 % mieszkańców Radomia.

Dane powyższe wskazują na tendencję do zwiększania się ilości osób niepełnosprawnych wraz z wiekiem.

W Radomiu na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 59 osób w wieku nieprodukcyjnym. Tymczasem na 100 osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym przypada aż 89 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Liczba osób niepełnosprawnych według aktywności ekonomicznej i ludność ogółem w gminie Radom.

Aktywność zawodowa	Ludność Radomia			Osoby niepełnosprawne		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
aktywni zawodowo	100184	53171	47013	4570	2803	1767
pracujący	69299	36229	33070	2832	1713	1119
bezrobotni	30885	16942	13943	1738	1090	648
bierni zawodowo	85522	34164	51358	20207	9117	11090
nieustalony status na rynku pracy	3965	1981	1984	125	60	65

W Radomiu występuje bardzo wysoki odsetek osób niepełnosprawnych biernych zawodowo – 81,1 %. W grupie tej więcej jest kobiet niż mężczyzn. Inne tendencje występują natomiast wśród ogółu mieszkańców Radomia, gdzie najliczniejszą grupę stanowią osoby aktywne zawodowo 43,6%. Tymczasem wśród niepełnosprawnych mieszkańców Radomia aktywnych zawodowo jest zaledwie 18,4% osób.

Według informacji statystycznych Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu z roku na rok rośnie liczba osób ubiegających się o zaliczenie ich do osób niepełnosprawnych i określenie stopnia niepełnosprawności. W porównaniu do 2001 roku kiedy to Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 1928 orzeczeń liczba ta zwiększyła się dwukrotnie, co zostało zobrazowane w poniższych tabelach.

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
<i>Orzeczenia wydane dla osób powyżej 16 roku życia – ogółem</i>	2700	3129	3606	3719
Orzeczenia wydane z określeniem stopnia niepełnosprawności	2505	2973	1684	3584
Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych po raz pierwszy:	1928	2056	2141	2334
Lekki	826	789	859	752
Umiarkowany	707	887	835	1077
Znaczny	395	380	447	505
Orzeczenia o odmowie zaliczenia do osób niepełnosprawnych	82	70	62	54
Orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	113	86	86	81
<i>Orzeczenia wydane dla osób poniżej 16 roku życia - ogółem</i>	928	979	786	598
Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	686	663	607	498
Orzeczenia o odmowie zaliczenia do osób niepełnosprawnych	238	308	176	100
Orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	4	8	3	0
Suma wydanych orzeczeń	3698	4108	4392	4317

W grupie wiekowej do 16 roku życia główną przyczyną niepełnosprawności były:

18,4 % - choroby układu oddechowego i krążenia

15 % - epilepsja

12,5 % - inne schorzenia

10,6 % - upośledzenia narządu ruchu

W ponad 73 % przypadków uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności w tej grupie wiekowej było niezbędne do uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, zaś w prawie 25% do uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego.

W strukturze wiekowej powyżej 16 roku życia głównymi przyczynami otrzymania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności były:

27 % - upośledzenia narządu ruchu

21,4% - choroby układu oddechowego i krążenia

9,9 % - choroby neurologiczne

9 % - inne schorzenia

Powodem, dla którego osoby w wyżej wymienionym przedziale wiekowym starały się o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności było:

27 % przypadków – otrzymanie zasiłku stałego

21,7 % przypadków – odpowiednie zatrudnienie

17,3 % przypadków – uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego

14 % – zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;

korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (8,8 %), z innych powodów, tj, ulgi lub uzupełnienie kodu schorzenia (7,4%), korzystanie z karty parkingowej (1,4%), szkolenia (1 %) oraz uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej (0,9%).

Na podstawie danych zgromadzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu w latach 2004 - 2007 można dokonać charakterystyki populacji osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia, które uzyskały orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w następujących kategoriach:

Płeć – 50,9 % Kobiety

49,1 % Mężczyźni

Wiek - 47,5 % osoby między 40 a 60 rokiem życia

26,4 % osoby powyżej 60 roku życia

13,7 % osoby między 26 a 40 rokiem życia

12,4 % osoby między 16 a 25 rokiem życia.

Stopień niepełnosprawności – 17,4 % znaczny

43,8 % umiarkowany

38,8 % lekki

Wykształcenie – 33,7 % osoby z wykształceniem podstawowym

30,9 % osoby z wykształceniem średnim

26,9 % osoby z wykształceniem zasadniczym

8,8 % osoby z wykształceniem wyższym

Zatrudnienie – 84,2 % pozostające bez pracy

15,8 % zatrudnionych

Poza Miejskim Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności organem wydającym orzeczenia jest także Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Radomiu. Tabela poniżej przedstawia ilość orzeczeń o niezdolności do pracy wydanych przez lekarzy orzeczników radomskiego oddziału ZUS dla mieszkańców Radomia w latach 2004 – 2007.

Rok	Razem	Orzeczenia o odmowie uznania osoby niezdolnej do pracy	Całkowita niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji	Całkowita niezdolność do pracy	Częściowa niezdolność do pracy
2004	5069	1354	688	1160	1867
2005	5538	1770	731	1136	1901
2006	5459	2190	682	1082	1504
2007	5701	2357	725	1157	1462

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Orzecznictwa Lekarskiego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Radomiu.

Z danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Radomiu wynika, że w latach 2004-2007 wydano dla mieszkańców Radomia najwięcej orzeczeń o częściowej niezdolności do pracy – 47,8 % (tj. lekki stopień niepełnosprawności), następnie o całkowitej niezdolności do pracy 32,2 % (umiarkowany stopień niepełnosprawności), zaś orzeczeń o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji (znaczny stopień niepełnosprawności) wydano 20 %. Należy podkreślić, że ponad 35 % wniosków złożonych do ZUS o uznanie osoby niezdolnej do pracy zostało rozpatrzonych negatywnie. W ciągu 4 lat takich wniosków załatwionych odmownie było 7671.

Liczba orzeczeń wydana przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu i Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w Radomiu.

Rok	Orzeczenia wydane przez ZUS	Orzeczenia wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Suma orzeczeń
2004	5069	6328	11397
2005	5538	4108	9646
2006	5459	4392	9851
2007	5701	4317	10018
Razem	21767	19145	40912

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu i ZUS.

2. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ RADOM.

2.1 Osoby niepełnosprawne na rynku pracy

Praca stanowi jeden z najważniejszych elementów życia człowieka. Dla wielu jest nie tylko źródłem dochodu, czyli sposobem zapewnienia sobie i najbliższemu bezpieczeństwu ekonomicznego, ale także okazją do realizowania potrzeb związanych z nawiązywaniem i utrzymywaniem kontaktów społecznych. Praca często jest elementem samorealizacji oraz szeroko rozumianego rozwoju osobistego. Osobom niepełnosprawnym praca w sposób szczególny daje poczucie bezpieczeństwa, przydatności i samodzielności.

Z przedstawionych poniżej danych wynika, że w Radomiu bezrobocie z roku na rok nieznacznie maleje, natomiast liczba bezrobotnych niepełnosprawnych w stosunku do ogółu bezrobotnych rośnie. Tylko 13 % zarejestrowanych osób niepełnosprawnych posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych dominują osoby słabo wykształcone – ponad 40 % to osoby z wykształceniem podstawowym i nieukończonym podstawowym, zaś tylko 2,9 % posiada wyższe wykształcenie.

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Zarejestrowani bezrobotni - ogółem	26676	26582	23887	20787
Zarejestrowani bezrobotni niepełnosprawni – ogółem	951	1027	1011	957
w tym kobiety	422	439	461	451
Zarejestrowani bezrobotni niepełnosprawni z prawem do zasiłku	133	134	134	127
Zarejestrowani niepełnosprawni poszukujący pracy	220	292	280	250
Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych do ogółu bezrobotnych (w %)	3,6	3,9	4,2	4,6
Ilość zgłoszonych ofert pracy dla niepełnosprawnych bezrobotnych	342	352	238	306
Ilość niepełnosprawnych bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy	2,7	2,9	4,2	2,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Na podstawie danych zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu w latach 2004 - 2007 można dokonać charakterystyki populacji bezrobotnych niepełnosprawnych mieszkańców Radomia w następujących kategoriach:

Płeć: 55,1% Mężczyźni

44,9 % Kobiety

Wiek:

24,5% - osoby między 50 a 54 rokiem życia

21,1 % - osoby między 45 a 49 rokiem życia

11,6% - osoby między 55 a 59 rokiem życia

11,3 % - osoby między 40 a 44 rokiem życia

Wykształcenie: podstawowe i podstawowe nieukończone – 40,4 %

zasadnicze zawodowe – 33,7%

policealne i średnie zawodowe – 17,6%

średnie ogólnokształcące – 5,4 %

wyższe – 2,9 %

Stopień niepełnosprawności : znaczny – 0,5 %

umiarkowany – 8,4 %

lekki - 91,1 %

Rodzaj niepełnosprawności : inne schorzenia – 29,2%

upośledzenia narządu ruchu – 24,9 %

choroby układu oddechowego i krążenia – 10,6%

nieustalony – 8,7 %

W ramach aktywizacji zawodowej w 2005 roku 103 bezrobotne osoby niepełnosprawne podjęły pracę subsydiowaną, 46 rozpoczęło szkolenia, zaś 5 podjęło staż. W 2006 roku 87 osób podjęło pracę subsydiowaną, 44 - szkolenia, zaś 14 rozpoczęło staż. Z kolei w 2007 roku pracę subsydiowaną podjęło 93 osoby, 109 rozpoczęło szkolenia, zaś 24 podjęło staż. Oznacza to, że w ciągu 3 lat, tylko co 10 bezrobotna osoba niepełnosprawna podjęła pracę subsydiowaną, co 15 osoba rozpoczęła szkolenie, zaś co 70 podjęła staż.

Na terenie Radomia funkcjonuje 27 przedsiębiorstw, które uzyskały status zakładów pracy chronionej. Brak jest natomiast Zakładu Aktywności Zawodowej dla dzieci upośledzonych umysłowo w znacznym stopniu, które kończyły naukę szkolną.

2.2 Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

W rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. W obecnej dobie, niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W przypadku braku efektywnych działań interwencyjnych, problem niepełnosprawności prowadzi do zwiększonej presji na system świadczeń i zasiłków, a także spowoduje zwiększenie całkowitych wydatków z budżecie miasta.

Miasto Radom, dzięki środkom Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych świadczy pomoc, realizowaną przez Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych MOPS, w formie wsparcia finansowego trafiającego bezpośrednio do osób niepełnosprawnych. Łączna kwota środków PFRON będących w dyspozycji Gminy Miasta Radomia w 2007 roku wyniosła – 5.602.801 zł, którą wykorzystano w 99,9 % na rehabilitację zawodowa i społeczną.

Rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie pozwala osobom niepełnosprawnym na polepszenie sytuacji materialnej, a co za tym idzie umożliwienie zaspokojenia podstawowych potrzeb we własnym zakresie. Ponadto jest szansą na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, samorealizację, zapobieganie zjawisku izolacji. Celem rehabilitacji zawodowej jest ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

W 2007 roku rehabilitacja zawodowa dzięki środkom PFRON była realizowana w postaci:

1. Wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Jest to pomoc w postaci staży i prac interwencyjnych itp. Pomoc ta dotyczyła 1 osoby niepełnosprawnej. Na ten cel przeznaczono 2.113 zł.

2. Udzielania pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób niepełnosprawnych. Do PFRON wypłynęło 3 wnioski na kwotę 160 tysięcy złotych, ale umowa została zawarta tylko z jedną osobą na sumę 40 tysięcy złotych.

3. Finansowania szkoleń organizowanych przez kierownika Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu. O skierowanie na szkolenie ubiegały się 143. Ze środków PFRON zorganizowano szkolenie 73 osobom za kwotę 73.133 zł.

4. Zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych. Podpisano 5 umów na kwotę 98.301 zł.

5. Jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej rolniczej lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej. W 2007 roku jedna osoba uzyskała pomoc w tej formie w kwocie 39 tysięcy złotych.

W rehabilitacji zawodowej udzielono pomocy 81 osobom niepełnosprawnym, na sumę 252.547 zł.

Rehabilitacja społeczna, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, poprzez prowadzenie działań, w szczególności o charakterze organizacyjnym, technicznym, leczniczym, psychologicznym, edukacyjnym, integracyjnym jest realizowana poprzez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie do aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidacja barier w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych w komunikowaniu się i dostępie do informacji,

- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Działania te w 2007 roku były realizowane poprzez dofinansowanie:

1. Działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ)

W roku 2007 finansowana była działalność 4 warsztatów, w których uczestniczyło 130 osób, w tym 124 z terenu Radomia o różnych rodzajach niepełnosprawności (niewidomych, upośledzonych umysłowo, niepełnosprawnych ruchowo oraz niedosłyszących). Były to Warsztaty Terapii Zajęciowej:

- przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niewidomym i Niedowidzącym „Nadzieja” przy ul. Struga 86,
- przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym przy ul. Grenadierów 18,
- przy Polskim Związku Głuchych Terenowym Ośrodku Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących przy ul. 25 Czerwca 68,
- przy Polskim Związku Niewidomych przy ul. Królowej Jadwigi 15,

W 2007 roku PFRON dofinansował warsztaty w kwocie 1.652.379 zł, a udział środków budżetowych Miasta Radomia w ich finansowaniu wynosił 80.995 zł. W dniu 29 grudnia 2007 roku rozpoczął działalność piąty Warsztat Terapii Zajęciowej przy Radomskim Stowarzyszeniu Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START” dla 40 osób niepełnosprawnych. Na 2008 rok dofinansowanie działalności pięciu już WTZ ze środków PFRON-u planowane jest w wysokości 2 280 374 zł.

2. Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2007 roku 1.942 osoby uczestniczyły w turnusach rehabilitacyjnych, w tym 1.263 dorosłe osoby niepełnosprawne i 167 dzieci i młodzieży. Osobom dorosłym towarzyszyło 363 opiekunów, natomiast z dziećmi na turnus rehabilitacyjny wyjechało 149 opiekunów. Na ten cel wydano 1.228.685 zł.

3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. W 2007 roku zrealizowano dofinansowania dla 1.677 osób na kwotę 1.377.655 zł, w tym dla 294 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wysokości 279.102 zł.

4. Likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

W 2007 roku do PFRON wpłynęło 522 wnioski na kwotę 2.243.988 zł. Zrealizowano natomiast 246 przedsięwzięć na prawie 900 tysięcy złotych, z czego zlikwidowano 39 barier architektonicznych, 194 – w komunikowaniu się oraz 13 – technicznych.

5. Sport, kulturę, turystykę i rekreację osób niepełnosprawnych.

Z organizacjami pozarządowymi zawarto 70 umów na kwotę 175.479 zł w ramach realizacji tego zadania.

Z zakresu rehabilitacji społecznej w 2007 roku skorzystało 4.035 niepełnosprawnych mieszkańców Radomia.

Ponadto Gmina Miasta Radomia przystąpiła do realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami” w obszarze tworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych oraz likwidacji barier transportowych. W 2007 roku 9 beneficjentów utworzyło 27 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Na

ten cel otrzymali oni dofinansowanie w wysokości 438.830,98 zł. Z kolei Radomskie Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START” zakupiło samochód do przewozu osób niepełnosprawnych, na który uzyskało dofinansowanie w wysokości 80 tysięcy złotych.

W ramach w/w programu 12 firm w 2007 roku złożyło wnioski o zwrot kosztów utworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, z czego z 9 firmami podpisano umowy, których realizacja nastąpi w 2008 roku.

2.3 Pomoc społeczna a osoby niepełnosprawne

Osoby niepełnosprawne podobnie jak inni mieszkańcy Radomia znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogą korzystać również z innych świadczeń realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a w szczególności:

- świadczeń rodzinnych
- dodatków mieszkaniowych
- usług Środowiskowego Domu Samopomocy oraz klubu „Seniora”
- świadczeń z pomocy społecznej, m.in. w formie: zasiłków stałych, okresowych, celowych, usług opiekuńczych oraz pracy socjalnej.

Z kolei osobom, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku kompleksową pomoc zapewnia 5 domów pomocy społecznej, z czego cztery to placówki publiczne i jedna niepubliczna.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu – Działu Świadczeń Rodzinnych wynika, że w 2006 roku wypłacono 16.572 świadczenia z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na kwotę 1.114.342 zł. Ponadto wypłacono 43.163 zasiłki pielęgnacyjne na 6.349.890 zł, oraz 6.083 świadczenia pielęgnacyjne na 2.549.520zł.

Z kolei w 2007 roku wypłacono 14.490 świadczenia z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na kwotę 1.119.080 zł. Ponadto wypłacono 48.291 zasiłki pielęgnacyjne na 7.388.523 zł, oraz 5.902 świadczenia pielęgnacyjne na 2.474.624zł.

Tymczasem z danych zgromadzonych przez Dział Realizacji Pomocy MOPS wynika, że z roku na rok rośnie liczba rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i korzystały z pomocy finansowej Ośrodka. W 2004 roku 1.943 rodziny liczące 4.332 osoby uzyskało pomoc materialną w związku z występowaniem problemu niepełnosprawności. W 2007 roku było to już 2.972 rodziny liczące 6.335 osób. Oznacza to, że w ciągu 4 lat liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na występowanie niepełnosprawności wzrosła o 53 %. O ponad 30 % wzrosły także wydatki na wypłatę zasiłków stałych. W 2004 roku przeznaczono na ten cel 3.854.860 zł, zaś w 2007 roku 5.021.793 zł.

Pomoc udzielona osobom niepełnosprawnym przez Dział Realizacji Pomocy w latach 2004 - 2007.

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Niepełnosprawność jako powód przyznania pomocy:				
liczba rodzin	1943	2586	2775	2972
liczba osób w rodzinie	4332	5671	6175	6335
Liczba rodzin pobierających zasiłek stały	1219	1359	1387	1490
w tym liczba osób w rodzinie	2145	2181	2336	2375
Liczba wypłaconych zasiłków stałych	11952	12772	13403	14883
Kwota wypłaconych zasiłków stałych	3854860	4277374	4526902	5021793

Źródło: Dane Działu Realizacji Pomocy MOPS.

Kolejnym działem MOPS, który zajmuje się świadczeniem usług na rzecz osób niepełnosprawnych jest Dział Usług Opiekuńczych i Opieki Stacjonarnej. Jego zadania to m.in. zapewnianie pomocy domowej w formie usług opiekuńczych osobom potrzebującym wsparcia w zakresie zaspakajania codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i pielęgnacji, kontaktu z otoczeniem; zapewnianie specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb, wynikających ze schorzeń lub niepełnosprawności; kierowanie zainteresowanych osób do domów pomocy społecznej.

W 2007 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 492 osoby. W ciągu roku 123 opiekunów przepracowało ponad 195 tysięcy godzin. Z kolei ze specjalistycznych usług opiekuńczych w postaci rehabilitacji domowej skorzystało w 2007 roku 33 osoby, zaś ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało 32 osoby. Ponadto Dział kieruje zainteresowanych mieszkańców Radomia do domów pomocy społecznej. Obecnie w mieście są cztery placówki :

Dom Pomocy Społecznej „Nad Potokiem” przy ul. Struga

Dom Weterana Walki i Pracy przy ul. Wyścigowej

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Garbarskiej

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rodziny Ziętałów.

Obecnie w Domach Pomocy Społecznej jest łącznie 515 miejsc, natomiast mieszkańców 500. Średni miesięczny koszt utrzymania pensjonariusza w domach wynosi 2.150,50 zł.

Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Radomiu podlega także Środowiskowy Dom Samopomocowy, przy ul. Juliusza. Placówka działa na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez podtrzymywanie i rozwijanie ich umiejętności samodzielnego życia, podniesienie poziomu zaradności życiowej, sprawności psychofizycznej, przystosowanie do funkcjonowania społecznego w środowisku. Na koniec 2007 roku w placówce przebywało 31 osób, głównie ze schizofrenią.

W Radomiu funkcjonuje także Klub „Seniora”, który prowadzi zajęcia o charakterze kulturalno -

oświatowym dla emerytów i rencistów.

Niezmiernie ważną rolę w integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną oraz propagowaniu ich twórczości pełni Dział Pracy Socjalnej MOPS. W ramach programu Centrum Aktywności Lokalnej w Zespołach Pracy Socjalnej są prowadzone działania mające na celu aktywizację społeczną osób niepełnosprawnych i włączenie ich w życie społeczne poprzez udział w festynach, zabawach, spotkaniach integracyjnych dla osób niepełnosprawnych i społeczności danego osiedla czy też dzielnicy Radomia. Ponadto odbywają się cykliczne spotkania edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, działają grupy samopomocowe m.in. dla rodziców dzieci z ADHD, mini kluby dla osób niepełnosprawnych jak i dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, grupy wsparcia dla matek dzieci niepełnosprawnych, a także działania akcyjne, np. Dzień Solidarności Społecznej.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej od lipca 2000 roku działa Klub Wolontariusza „Przyjaciele”, w ramach którego wolontariusze świadczą również pomoc osobom niepełnosprawnym jak ich i rodzinom.

Pod koniec 2003 roku powstał Zespół Radomskie Forum Integracyjne. Jego powołanie było kontynuacją działań podjętych przez pracowników socjalnych MOPS oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących w ramach obchodów Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych. Celem podjętych działań stało się doprowadzenie do przełamywania barier społecznych poprzez włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne i umożliwienie im uczestnictwa w zajęciach kulturalnych, Oświatowych, sportowych oraz samopomocowych.

Z inicjatywy Radomskiego Forum Integracyjnego co roku są organizowane Radomskie Dni Godności. Jest to trzydniowa, ogólnomiejska impreza kulturalno – sportowa, podczas której swoje umiejętności i talenty wspólnie prezentują osoby sprawne i niepełnosprawne. Celem Dni Godności jest szeroko pojęta integracja osób niepełnosprawnych z mieszkańcami miasta podczas organizowanych występów artystycznych, warsztatów tematycznych, gier i zabaw sportowych.

2.4 Edukacja osób niepełnosprawnych.

Edukacja odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu przyszłości każdego człowieka. Celem działań w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych jest stworzenie odpowiednich warunków umożliwiających dzieciom i młodzieży rozwój fizyczny i intelektualny oraz udział w życiu publicznym. Podstawowym celem tych działań jest dążenie do coraz wyższej jakości i powszechności kształcenia integracyjnego oraz na każdym etapie edukacyjnym do wysokiej jakości pracy szkolnictwa specjalnego. Konieczne jest zatem doposażenie wszystkich szkół i ośrodków specjalnych oraz klas integracyjnych w nowoczesne pomoce i sprzęt specjalistyczny umożliwiający pełny rozwój i edukację dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Należy zadbać o ciągłość edukacyjną oraz kontynuować działania zmierzające do zlikwidowania wszelkich barier architektonicznych w placówkach oświatowych.

W Radomiu funkcjonuje 100 publicznych placówek oświatowych, do których uczęszcza 43.501

uczniów. W 23 przedszkolach i szkołach w roku szkolnym 2007/2008 stworzono 141 oddziałów integracyjnych, 20 terapeutycznych oraz dwa oddziały specjalne.

Łącznie do radomskich szkół uczęszcza 1.309 niepełnosprawnych uczniów. Najczęstsza przyczyna niepełnosprawności to :

- niedosłuch,
- upośledzenie narządu wzroku,
- upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym,
- upośledzenie narządu ruchu.

W radomskim systemie oświaty działają 4 szkoły specjalne:

1. Zespół Szkół Nr 1 przy ul. Armii Ludowej 1A
2. Zespół Szkół Nr 2 przy ul. Lipskiej 2
3. Zespół Szkół Nr 3 przy ul. Krychnowickiej 1
4. Ośrodek Szkolno - Wychowawczy Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna im. Janusza Korczaka przy ul. Grzecznarowskiego 15

Niewątpliwie w kształceniu dzieci niepełnosprawnych dużą rolę odgrywa Zespół Szkół Integracyjnych im. Jana Pawła II przy ul. Wierzbickiej, gdzie na 671 uczniów – 146 jest niepełnosprawnych głównie z upośledzeniem ruchowym, niedosłyszających i niedowidzących, a także autystycznych i z wadami sprzężonymi.

Z kolei na poziomie ponadgimnazjalnym niepełnosprawna młodzież kształci się w X Liceum Ogólnokształcącym, gdzie wszystkie 15 oddziałów jest integracyjnych.

Wychowanie przedszkolne niepełnosprawnych dzieci odbywa się w Przedszkolach nr 19 i 24, gdzie zostały utworzone oddziały integracyjne, zaś w Przedszkolu Nr 3 utworzono 2 oddziały specjalne. W placówkach dzieci niepełnosprawne objęte są opieką nauczycieli specjalistów – logopedów, rehabilitantów i psychologów. Do przedszkoli uczęszcza obecnie 63 niepełnosprawnych dzieci. Odpowiedni poziom opieki na poziomie przedszkola, podjęta rehabilitacja i specjalistyczne zajęcia dla dzieci niepełnosprawnych obniżają koszty edukacji i rehabilitacji na wyższych poziomach kształcenia oraz w życiu dorosłym.

Problem niepełnosprawności wśród dzieci i młodzieży jest dostrzegany przez władze samorządowe oraz dyrektorów placówek wychowawczo-oświatowych. Dyrektorzy zabiegają o coraz lepszy poziom dostosowania i wyposażenia obiektów szkolnych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Tylko w latach 2005 – 2007 w 16-stu placówkach wykonano prace związane z likwidacją barier architektonicznych i w komunikowaniu się. Na ten cel wydano 621.952,97 zł. Często kierownictwo placówek samodzielnie zdobywało środki na inwestycje. Tylko jedna placówka - Publiczna Szkoła Podstawowa nr 13 uzyskała dofinansowanie z Unii Europejskiej na zakup sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Skala potrzeb w edukacji jest jednak ogromna. Ponad 30 szkół zgłosiło potrzebę wykonania w najbliższych latach przedsięwzięć mających na celu likwidację barier w celu umożliwienia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej poruszanie się i komunikowanie. Koszt przedstawionych inwestycji jest szacowany na 8.672.108 zł.

Na terenie Radomia działają jeszcze dwie placówki zajmujące się kształceniem niepełnosprawnych dzieci. Są to jednostki podległe Marszałkowi Województwa Mazowieckiego:

1. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących im. ks. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego przy ul. Struga 86.
2. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci niesłyszących im. Marii Grzegorzewskiej przy ul. Wernera 6.

W Ośrodku Szkolno - Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjalnej uczy się 77 dzieci z dysfunkcją wzroku. W placówce funkcjonuje także pracownia wczesnego rozwoju, do której uczęszcza 105 dzieci w wieku do 7 lat. Prowadzone są tu z dziećmi zajęcia terapeutyczne i rehabilitacyjne, integracja sensoryczna oraz ćwiczenia ogólnorozwojowe.

Z kolei do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci niesłyszących uczęszcza 121 uczniów kształcących się na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz zawodowej.

Wśród niepełnosprawnych mieszkańców Radomia przeważa grupa osób słabo wykształconych. Ponad 90 % osób kończy swoją edukację na poziomie ponadgimnazjalnym.

Brak odpowiednich kwalifikacji dodatkowo utrudnia osobom niepełnosprawnym znalezienie się na rynku pracy i uzyskanie zatrudnienia. Zaledwie 8,8% osób niepełnosprawnych posiada wyższe wykształcenie. Wśród niepełnosprawnej młodzieży wzrasta zatem potrzeba zdobywania wykształcenia na wyższym poziomie.

W Radomiu funkcjonuje obecnie 16 szkół wyższych. Na największej radomskiej uczelni – Politechnice Radomskiej w roku akademickim 2006/2007 kształciło się 136 niepełnosprawnych studentów. Natomiast na koniec 2007 roku było ich 143, głównie z umiarkowanym i lekkim stopniem niepełnosprawności, (odpowiednio 58 i 56), a ze znacznym stopniem niepełnosprawności było 29 studentów. Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności było: upośledzenie narządu ruchu, wady wzroku i słuchu.

Najwięcej studentów niepełnosprawnych kształci się na wydziale ekonomicznym – 40, na wydziale transportu - 38, na nauczycielskim - 27, zaś na mechanicznym - 15-stu.

Tylko dwa wydziały – ekonomiczny i nauczycielski są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, szczególnie poruszających się na wózkach. Jedynie dwa pokoje w akademiku są dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych studentów.

Podobna sytuacja jest w pozostałych radomskich uczelniach. Baza dydaktyczna nie jest przystosowana do niepełnosprawnych studentów, zwłaszcza z upośledzeniem narządu ruchu.

W niepublicznych szkołach wyższych sytuacja wygląda podobnie. Przykładowo: w Wyższej Szkole Biznesu im. bp. Jana Chrapka wśród studentów uczelni jest 31 niepełnosprawnych. Jednakże budynek główny uczelni nie jest przystosowany do prowadzenia zajęć z osobami niepełnosprawnymi poruszającymi się na wózkach, nie ma podjazdu zewnętrznego a brak windy uniemożliwia dostęp na wyższe kondygnacje osobom niepełnosprawnym ruchowo.

W Wyższej Szkole Handlowej natomiast obecnie kształci się 49 niepełnosprawnych studentów,

głównie z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 31, lekkim stopniem – 16 oraz dwóch ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Na uczelni problemami osób niepełnosprawnych zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Poziom dostosowania szkoły do potrzeb niepełnosprawnych studentów też jest dalece niewystarczający.

Żadna z wymienionych uczelni nie ubiegała się o pozyskanie środków zewnętrznych z PFRON lub Unii Europejskiej na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się. Potrzebna jest zatem zachęta ze strony władz samorządowych do bardziej intensywnych działań w tym kierunku. Ścisła współpraca władz uczelni z samorządem mogłaby zaowocować pozyskaniem środków zewnętrznych na dostosowanie szkół wyższych do potrzeb niepełnosprawnej młodzieży Radomia. Korzyści z takiej współpracy były obustronne, bowiem uczelnie zyskują nowych studentów i ulepszają swoją bazę dydaktyczną. Z kolei gmina Radom zyskuje wykształconych mieszkańców, którzy są w stanie samodzielnie zadbać o swoje bezpieczeństwo ekonomiczne, a nie stawać się beneficjentami pomocy społecznej.

2.5 Uczestnictwo Osób Niepełnosprawnych w życiu kulturalnym Radomia

Czynny udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym może być dobrym sposobem na minimalizowanie skutków jakie niesie za sobą problem niepełnosprawności oraz zapobiegania zjawisku wykluczenia tej grupy osób. Ważnym staje się zatem wykorzystanie istniejących już placówek kulturalnych do aktywizacji osób niepełnosprawnych i zagospodarowywania im wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań, integrację i kształtowanie różnych umiejętności. Gmina Radom prowadzi 9 placówek kulturalnych:

Teatr Powszechny im. Jana Kochanowskiego
Miejski Ośrodek Kultury „Amfiteatr”
Dom kultury „Idalin”,
Dom Kultury „Borki”
Miejskie Centrum Kultury i Informacji Międzynarodowej,
Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska”
Klub Środowisk Twórczych „Łaźnia”
Radomska Orkiestra Kameralna
Radomska Biblioteka Publiczna

Wszystkie placówki czynnie włączają się w organizację imprez kulturalnych na rzecz osób niepełnosprawnych i promowanie ich twórczości. Klub Środowisk Twórczych „Łaźnia” w 2007 roku specjalnie dla osób niepełnosprawnych zorganizował m.in. wieczór ze zwyczajami ludowymi na radomskiej wsi, wystawy i aukcje prac dzieci i młodzieży z różnymi dysfunkcjami w ramach Światowego Dnia Niepełnosprawności. Od czterech lat Łaźnia organizuje warsztaty muzyczne oraz plastyczne, w których biorą też udział osoby niepełnosprawne. Z kolei Miejski Ośrodek Kultury „Amfiteatr” wspólnie ze Stowarzyszeniem Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych „OZON” organizuje imprezy taneczne i warsztaty dotyczące rozwoju osobowości. Dla szkół integracyjnych placówka przygotowuje warsztaty folklorystyczne

i przedstawienia teatralne.

Resursa Obywatelska od wielu lat przygotowuje prezentacje twórczości osób niepełnosprawnych, m.in. Prezentacje Artystyczne Dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących w Radomiu, Prezentacje Artystyczne Dzieci z Hospicjum Ojca Pio w Radomiu, wystawa prac plastycznych Stowarzyszenia Osób Chorujących Psychiczenie. „Resursa” aby umożliwiając osobom niepełnosprawnym udział w życiu kulturalnym placówki, szczególnie w otwarciach wystaw plastycznych i fotograficznych powiadamia oddzielnymi zaproszeniami placówki opiekuńczo-wychowawcze, z którymi stale współpracuje.

Miejska Biblioteka Publiczna prowadzi natomiast Filię nr 17 przy ul. Domagalskiego 13a, dla osób niepełnosprawnych niewidomych lub słabo widzących, która dysponuje tzw. książką mówioną (prawie 50 tysięcy tytułów), książką drukowaną dużą czcionką (12 tysięcy tytułów) oraz czasopismami (5 tytułów). W 2007 roku było zarejestrowanych 285 czytelników. Filia biblioteki prowadzi pięć stałych punktów udostępniania tzw. książki mówionej, m.in. w domach pomocy społecznej.

Osobom niepełnosprawnym ruchowo książki dostarczane są bezpośrednio do ich domów. Usługa, zwana „książką na telefon” jest świadczona nieodpłatnie od 2001 roku. W 2007 roku korzystało z niej 35 czytelników. Biblioteka współorganizuje ponadto imprezy świąteczne oraz wystawy prac plastycznych dla osób niepełnosprawnych. Grupy dzieci oprowadzane są także po bibliotece zapoznając się z jej zbiorami i usługami. Niemal wszystkie placówki kulturalne współuczestniczą w organizacji Radomskich Dni Godności Osób Niepełnosprawnych oraz działają w ramach Radomskiego Forum Integracyjnego.

Działalność placówek kulturalnych na rzecz osób niepełnosprawnych jest jednak ograniczana niskim poziomem dostosowania budynków do potrzeb niepełnosprawnych, zwłaszcza osób poruszających się na wózkach.

Osoby niepełnosprawne poruszające się na wózku mają kłopot z dostaniem się do niemal wszystkich placówek kulturalnych.

Najgorsza sytuacja jest w Sali Koncertowej Urzędu Miejskiego. Jest ona kompletnie nieprzystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Schody znajdujące się w obrębie Sali są barierą nie do pokonania. Brak jest podjazdu przy wejściu głównym do budynku Urzędu Miejskiego od ulicy Żeromskiego, a także toalet i windy wewnętrznej.

Szacowany koszt dostosowania tylko Sali Koncertowej UM, gdzie odbywa się wiele ważnych imprez z udziałem znanych polskich artystów, to ponad 240 tysięcy złotych.

Najlepsza sytuacja jest natomiast w Domu Kultury „Idalin” oraz Resursie Obywatelskiej. Placówki posiadają podjazd dla wózków inwalidzkich, specjalne toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową. W Resursie, w ogólnie dostępnej dla widzów części budynku – galeriach, Sali Kameralnej i Widowiskowej nie ma barier utrudniających poruszanie się.

Niewątpliwie ważne miejsce na mapie kulturalnej Radomia zajmują również placówki podlegające Marszałkowi Mazowska, a mianowicie:

Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”

Muzeum Okręgowe im. Jacka Malczewskiego

Muzeum Wsi Radomskiej.

Placówki posiadają bardzo bogatą ofertę imprez kulturalnych dla osób niepełnosprawnych i promujących ich twórczość.

Muzeum im. Malczewskiego od lat, stale organizuje zajęcia dla niepełnosprawnych pacjentów Krychnowickiego Szpitala Psychiatrycznego oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Radomiu. W ramach wystaw przyrodniczych lub wystaw rzeźby (przy okazji prezentowania eksponatów przestrzennych, które mogą być oglądane przez dotyk) organizowane są specjalne warsztaty dla dzieci z Ośrodka dla Dzieci Niewidomych i Niedowidzących w Radomiu. Placówka zaprasza na lekcje muzealne a także wystawy i imprezy, np. Wigilie dla dzieci, podopiecznych Ośrodka dla Dzieci Niewidomych i Niedowidzących oraz dla Dzieci niesłyszących.

Muzeum Okręgowe od lat promuje również działalność artystyczną osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie wystaw ukazujących sztukę artystów nieprofesjonalnych, m.in. : "Talent, pasja, intuicja".

Organizowane w Muzeum Wsi Radomskiej imprezy, wystawy i spotkania edukacyjno-integracyjne adresowane do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych zawierają w sobie panel, który w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności można dostosować indywidualnie do potrzeb zainteresowanej grupy. W swojej ofercie Muzeum posiada także warsztaty „Certyfikat Pradziadka”. Zajęcia te są dostosowywane indywidualnie do potrzeb grupy, do stopnia i rodzaju niepełnosprawności z uwzględnieniem wieku uczestników oraz po konsultacji z opiekunami – specjalistami. Zajęcia w ramach „Certyfikatu” obejmują m.in. ubijanie ziarna, obróbkę włókna lnianego, kręcenie sznura i praca z włóknem na koziółku do kręcenia sznurów oraz obróbka śmietany.

Placówki podległe Marszałkowi Mazowsza również wymagają dostosowania pod względem architektonicznym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Stara część Muzeum Okręgowego nie posiada podjazdu dla osób niepełnosprawnych, a także toalet. Nowo wyremontowane skrzydło południowe Muzeum jest już wyposażone w windę oraz łazienki dostosowane do osób poruszających się na wózkach.

Pięćdziesiąt procent obiektów zabytkowych Muzeum Wsi Radomskiej jest dostępne dla niepełnosprawnych ruchowo, po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby. W pozostałych obiektach ekspozycji skansenowej nie ma możliwości zastosowania ułatwień dla osób niepełnosprawnych. Wynika to z ich konstrukcji oraz charakteru architektonicznego (np. wiatraki). Infrastruktura turystyczna, tj. kasa, informacja i toalety obecnie nie jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach projektu "Zdarzyło się kiedyś nad wodą, trasa turystyczna w radomskim skansenie", w połowie 2008 roku zostaną oddane do użytku obiekty – pawilon ekspozycyjny, obiekt edukacyjny oraz kasa z parkingiem pozbawione już barier architektonicznych.

Z kolei budynek nowo utworzonego Centrum Sztuki „Elektrownia” jest dostępny dla niepełnosprawnych. Instytucja nie posiada natomiast toalet dla niepełnosprawnych poruszających się na wózkach.

Potencjał radomskich placówek kulturalnych z pewnością jest ogromny. Niestety jednak nie do końca wykorzystany ze względu na brak odpowiedniego przygotowania pracowników placówek do pracy z osobami niepełnosprawnymi, a także liczne bariery architektoniczne, które utrudniają działalność kulturalną. Udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym miasta jest sposobem na pełniejszą integrację z lokalną społecznością.

2.6 Zdrowie

Promocję zdrowia można określić jako proces umożliwiający jednostce oraz całej społeczności zwiększenie kontroli nad swoim zdrowiem i jego poprawy. Jednocześnie promocja zdrowia rozumiana w szerszym aspekcie obejmuje trzy podstawowe sfery oddziaływań: profilaktykę, edukację zdrowotną i ochronę zdrowia, które powinny wzajemnie się przenikać, wyznaczając tym samym nowe obszary działań.

Radomskie placówki służby zdrowia wdrażają te koncepcje realizując liczne programy zdrowotne, m.in.:

1. wczesne wykrywanie i leczenie raka piersi
2. profilaktyka cukrzycy i jej powikłań
3. profilaktyka układu krążenia
4. profilaktyka raka prostaty
5. zwalczanie otyłości i jej skutków
6. terapia przeciwozrzękowa dla kobiet po mastektomii
7. badania spirometryczne – wczesne wykrywanie i leczenie raka płuc.

Z punktu widzenia każdego mieszkańca Radomia, a w szczególności osób niepełnosprawnych niezmiernie istotna jest możliwość jak najszerszego korzystania z usług medycznych, w tym m.in. rehabilitacji.

W Radomiu funkcjonują trzy szpitale świadczące tego typu usługi :

1. Radomski Szpital Specjalistyczny im. dr Tytusa Chałubińskiego - placówka podlega Gminie Miasta Radom;
2. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Radomiu – placówka podlega Samorządowi Województwa Mazowieckiego;
3. Samodzielny Wojewódzki Zespół Publicznych Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej im. dr Barbary Borzym – placówka podlega Samorządowi Województwa Mazowieckiego,

Z roku na rok placówki wykonują szereg zakupów aparatury medycznej i inwestycji zmierzających do poprawy świadczonych usług na rzecz osób niepełnosprawnych, a także dostosowania obiektów do ich specyficznych potrzeb.

W Radomskim Szpitalu Specjalistycznym funkcjonuje 18 oddziałów szpitalnych i 39 poradni specjalistycznych. Tylko w latach 2005 – 2007 placówka dokonała modernizacji i remontów na ponad 335 tysięcy złotych. W tym samym czasie zakupiono sprzęt rehabilitacyjny za ponad 220 tysięcy złotych.

W najbliższych latach placówka planuje wykonać przedsięwzięcia w zakresie dostosowania 9-ciu

oddziałów szpitala do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. na oddziale rehabilitacyjnym. Szacowany koszt inwestycji to 1,2 mln zł. Z kolei zakupy sprzętu rehabilitacyjnego planowane są na poziomie 300 tysięcy złotych.

Oprócz szpitali usługi w zakresie rehabilitacji świadczy także oddział rehabilitacji utworzony w Domu Weterana Walki i Pracy przy ulicy Wyścigowej. Tu rocznie jest wykonywanych ponad 1.200 zabiegów głównie dla pensjonariuszy domu, ale także osób z zewnątrz.

Istotnym jest zatem, aby radomskie placówki ochrony zdrowia współpracowały ze sobą tworząc wspólnie pełen pakiet usług w zakresie leczenia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, a także szeroko rozumianej profilaktyki zdrowotnej.

2.7 Budownictwo, komunikacja i infrastruktura drogowa.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności. Wymaga to podjęcia szeregu działań, zmierzających do stworzenia takich warunków, aby osoby niepełnosprawne mogły samodzielnie funkcjonować w środowisku. Ważnym problemem są istniejące bariery architektoniczne i urbanistyczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej, a także bariery transportowe wynikające z niedostatecznego dostosowania infrastruktury komunikacyjnej.

W Radomiu sieć komunikacji zbiorowej składa się z 23 linii autobusowych. Każda z nich jest obsługiwana przynajmniej 1 autobusem niskopodłogowym, a kursy do których na stałe jest przypisany autobus niskopodłogowy są oznaczone na rozkładach jazdy. Linie nr 1, 2, 5, 6 i 26 w całości są obsługiwane przez pojazdy niskopodłogowe.

Autobusy niskopodłogowe stanowią prawie 70 % ogółu eksploatowanego taboru. Radomscy przewoźnicy dysponują w sumie 128 autobusami niskopodłogowymi, z czego 79 posiada wysuwany ręcznie podjazd dla osób niepełnosprawnych. Brak jest natomiast tablic świetlnych i zapowiedzi głosowych informujących o trasie przejazdu. Obecnie tylko 16 pojazdów posiada głosowe zapowiadanie przystanków.

Od 1994 roku w Radomiu uruchomiono specjalistyczny transport dla osób niepełnosprawnych, który funkcjonuje w systemie „BUS – TAXI”. Bezpośrednią realizacją usług zajmuje się Dział Przewozu Osób Niepełnosprawnych MZDiK

Obecnie Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji dysponuje 7 pojazdami zakupionymi m.in. dzięki dofinansowaniu z PFRON:

- 5 samochodów 8-osobowych z windą
- 1 samochód 11-osobowy z windą
- 1 autobus 19-osobowy

Z roku na rok rośnie jednak zapotrzebowanie na tego typu usługi. W 2005 roku BUS – TAXI przewiozły 41.730 osób niepełnosprawnych, w tym 10 990 na wózkach inwalidzkich. Obsłużono 438 zgłoszeń. W 2006 roku było ich już 612, w ramach których przewieziono 48.750 osób niepełnosprawnych, w tym 11.190 na

wózkach inwalidzkich. Z kolei w 2007 roku przewieziono 48 064 osób w ramach 994 zgłoszeń. Przejechano z niepełnosprawnymi ponad 238 tysięcy km.

Cele wyjazdów to głównie przejazdy na leczenie, zabiegi rehabilitacyjne do szkół integracyjnych i integracyjnych uczelni. Ze względu na coraz większe zapotrzebowanie na przejazdy „BUS – TAXI” oraz skromność taboru występują trudności z punktualnym dowożeniem dzieci do szkół. Niezbędnym staje się zatem zakup kolejnych samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

Wiele do zrobienia jest też w zakresie likwidacji barier urbanistycznych w rejonach skrzyżowań i przejść dla pieszych. Wciąż zbyt wiele jest takich miejsc na mapie Radomia, gdzie zbyt wysoki krawężnik stanowi dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku przeszkodę trudną do pokonania. Musi ona korzystać z pomocy osób trzecich by poruszać się po mieście. Niewiele jest też w Radomiu sygnalizacji świetlanych, gdzie zainstalowane są również dodatkowe sygnalizatory dźwiękowe.

Nowe inwestycje drogowe są już wykonywane z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Nawierzchnie chodników w okolicach przejść dla pieszych wykonywane są ze specjalnych płyt antypoślizgowych tzw. bąbelków i obniżane krawężniki.

Istotnym elementem integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem jest mieszkalnictwo chronione. Idea mieszkań chronionych jest specyficzną formą pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc m.in. osobom niepełnosprawnym. Dzięki mieszkaniom chronionym możliwe jest usamodzielnienie osób niepełnosprawnych i „zaistnienie” ich w środowisku na pełnoprawnych zasadach. Taka forma pomocy stanowi możliwość integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną i maksymalnie dobre warunki do podejmowania wyzwań w codziennym życiu.

W Radomiu mieszkalnictwo chronione dla osób niepełnosprawnych nie jest jednak realizowane. Z informacji Radomskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Administrator” wynika, że w Radomiu nie utworzono ani jednego mieszkania chronionego dla osób niepełnosprawnych. Nie jest również planowane podejmowanie jakichkolwiek działań w tym zakresie.

2.8 Niepełnosprawny w Urzędzie

Załatwianie spraw urzędowych jest nieodłącznym elementem życia każdego obywatela. Osoba niepełnosprawna jak każdy inny mieszkaniec miasta musi dopełniać formalności urzędowych, takich jak np. uzyskanie dowodu osobistego czy złożenie wniosku o udzielenie pomocy bądź dofinansowania.

„Przyjazny urząd” - to określenie w przypadku osób niepełnosprawnych nabiera szczególnego znaczenia. Na ile radomskie instytucje i urzędy są przygotowane do obsługi osób niepełnosprawnych?

W Urzędzie Miejskim w Radomiu przy ulicy Kilińskiego funkcjonuje Biuro Obsługi Mieszkańca. Tu osoby niepełnosprawne, podobnie jak i inni mieszkańcy mogą uzyskać informacje z zakresu spraw realizowanych przez Urząd Miejski. Dwóch pracowników Biura posługuje się językiem migowym. Złożenie wniosku o wymianę dowodu osobistego odbywa się również w domach osób niepełnosprawnych. Urzędnik Magistratu dojeżdża do miejsca zamieszkania osoby chcącej złożyć wniosek, a która sama nie może stawić się w Urzędzie. Ponadto osoba niepełnosprawna, która ma do załatwienia sprawę urzędową może przez

telefon zamówić sobie transport BUS – TAXI. Z kolei za pośrednictwem internetu można uzyskać druki wniosków do załatwienia sprawy np. pobrać wniosek o wymianę dowodu osobistego.

Wydziały Urzędu Miejskiego w Radomiu zajmują trzy budynki – przy ulicy Kilińskiego, Żeromskiego oraz Moniuszki. Budynek przy ulicy Kilińskiego jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach. Jest podjazd do budynku, drzwi przesuwne, zaś wewnątrz znajdują się sanitariaty dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców oraz windy. Gorzej jest natomiast w budynku przy ul. Żeromskiego. Główne wejście do obiektu nie posiada przede wszystkim podjazdu. Największy problem mają osoby niepełnosprawne z dostaniem się do Urzędu Stanu Cywilnego przy ul. Moniuszki, gdzie znajduje się również Wydział Spraw Obywatelskich. Główne wejście dla osoby niepełnosprawnej jest nie do pokonania, bowiem tu napotyka na kilkanaście stopni. Z kolei wejście do budynku od podwórka jest możliwe, ale dostanie się na wyższe kondygnacje już nie, ponieważ klatki są wąskie i mają strome schody. Osoba poruszająca się na wózku nie może zatem zameldować się, uzyskać odpisu aktu urodzenia czy uczestniczyć np. w uroczystości zaślubin lub przysłuchiwać się obradom Rady Miejskiej.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Limanowskiego to kolejne instytucje do których zgłaszają się osoby niepełnosprawne. Są one dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Posiadają podjazdy do budynków, toalety dla osób niepełnosprawnych, a także windę. W MOPS funkcjonuje Dział Obsługi Mieszkańca, gdzie osoba niepełnosprawna może uzyskać informacje, pobrać druki wniosków oraz załatwić wszystkie sprawy. Pracownicy Działu posługują się również językiem migowym. Na stronie internetowej Ośrodka są umieszczone również formularze wniosków, które można pobrać.

Niewątpliwie cenną inicjatywą było utworzenie w kwietniu 2006 roku jako referatu w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej UM - Ośrodka Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, który mieści się przy ul. Królowej Jadwigi 15. Jego siedziba jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Głównym zadaniem Ośrodka jest udzielanie i upowszechnianie informacji służących osobom niepełnosprawnym w celu uzyskania właściwej pomocy i wsparcia, a także wyrównywanie szans tych osób w społeczeństwie. Służy także informacją i radą podmiotom prowadzącym działalność na rzecz osób niepełnosprawnych oraz pracodawcom chcącym zatrudniać osoby niepełnosprawne.

Ośrodek posiada również dostęp do aktualnej bazy ofert pracy i zakładów pracy chronionej, a także oferuje bezpłatny dostęp do internetu.

W okresie funkcjonowania Ośrodek odwiedziło około 2 tysiące osób, którym udzielono 5 tysięcy porad i informacji. Głównie informacje udzielane przez pracowników Ośrodka dotyczyły możliwości podjęcia pracy, korzystanie z programów PFRON np. „Sprawny Dojazd”, korzystanie z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, ulg przysługujących osobom niepełnosprawnym.

2.9 Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Osoby niepełnosprawne napotykać na szereg niekorzystnych zjawisk utrudniających im samodzielne życie i rozwiązywanie podstawowych problemów bytowych, ekonomicznych, wychowawczych i opiekuńczych, dlatego wymagają kompleksowej pomocy we wszystkich sferach życia. Złożoność działań jakie należy podejmować akcentuje konieczność zapewnienia dialogu i współdziałania wielu instytucji, organizacji pozarządowych i kościelnych.

W Radomiu funkcjonuje 32 organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz 8 posiadających status organizacji pożytku publicznego. Organizacje te skupiają się zazwyczaj w obrębie jednej niepełnosprawności. Ich przedstawiciele najczęściej bardzo aktywnie działają w kierunku rozwiązywania problemów swoich członków lub podopiecznych. Jest to ogromny potencjał, który powinien być nadal wspierany przez samorząd. Niestety zbyt mało jest jednak inicjatyw podejmowanych wspólnie przez organizacje pozarządowe. Słabą stroną Radomia w rozwiązywaniu problemów społecznych, w tym również problemów osób niepełnosprawnych jest niechęć instytucji i organizacji do prowadzenia wspólnych działań. Pojawia się bowiem niezdrowa rywalizacja. Zarówno instytucje jak i organizacje pozarządowe zamiast nawzajem się wspierać i uzupełniać, rywalizują ze sobą, co powoduje, że ich skuteczność w rozwiązywaniu problemów niepełnosprawnych mieszkańców Radomia jest niewielka.

Współpraca między wszystkimi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych staje się niezmiernie istotna w perspektywie wdrażania programu unijnego – Kapitał Ludzki. Realizacja projektu rozpoczyna się już w 2008 roku i będzie trwała do 2013 roku. Jednym z jego elementów jest wspieranie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych przez powiatowe centrum pomocy rodzinie, gminę, warsztaty terapii zajęciowej, zakład aktywności zawodowej, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty działające statutowo na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2008 roku na realizację projektu Radom otrzyma 2.406.360 zł, z czego 252.667,80 zł to udział własny gminy, (10,5 %).

Przystąpienie do realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki daje możliwości realizacji konkretnych przedsięwzięć zmierzających do poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych.

3. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W GMINIE RADOM

3.1 Główne instytucje administracji samorządowej realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Sprawami osób niepełnosprawnych na terenie Radomia zajmuje się wiele instytucji i organizacji. Część z nich to instytucje publiczne, których działania są skierowane do wszystkich mieszkańców miasta, a więc także osób niepełnosprawnych. Są to m.in. :

- wydziały Urzędu Miasta Radomia
- Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowy Urząd Pracy
- Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
- placówki kulturalne – domy kultury, muzea, teatr
- placówki oświatowe,
- placówki służby zdrowia – szpitale, poradnie specjalistyczne, przychodnie rejonowe

3.2 Realizacja Samorządowego Programu na rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia w latach 2005 – 2007.

Samorządowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia w latach 2005 – 2007 został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej nr 606/05 z dnia 21 marca 2005 roku.

Propozycje zawarte w programie zdefiniowały cele uznane za priorytetowe dla lokalnej polityki społecznej, oraz zdefiniowały działania służące ich realizacji. Podejmowane w ramach programu działania zostały zaprojektowane z myślą o osobach niepełnosprawnych zamieszkujących Gminę Radom i przyczyniły się do rozwiązania konkretnych problemów właśnie tych osób w oparciu o zidentyfikowane zasoby infrastrukturalne, organizacyjne i ludzkie. W obszarze szeroko rozumianej problematyki niepełnosprawności można zauważyć, że priorytety i zadania realizowane w ramach tych priorytetów zostały nakreślone prawidłowo. Powodzenie działań zależało w głównej mierze od odpowiedniego zaplanowania montażu finansowego (środki PFRON, gminne i poza sferą finansów publicznych). Niestety zbyt skromnie angażowane były środki, które pozostają poza sferą finansów publicznych, szczególnie te pozyskiwane z programów unijnych. Wręcz można stwierdzić, że poza dofinansowaniem jakie uzyskała Publiczna Szkoła Podstawowa nr 13 w wysokości ponad 270 tysięcy złotych na zakup sprzętu ułatwiającego kształcenie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, żadna radomska instytucja i organizacja nie pozyskała środków unijnych na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych.

Na 15 przedsięwzięć w zakresie likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się zaplanowanych w ramach Programu w radomskich szkołach, wykonano 5 projektów, na które szkoły same

znalazły sponsorów.

Radomskiemu Szpitalowi Specjalistycznemu przy ul. Tochtermana udało się sfinansować zakup 11 urządzeń do rehabilitacji na kwotę ponad 220 tysięcy złotych i dokonać modernizacji obiektów dostosowując je do potrzeb osób niepełnosprawnych za sumę 314 tysięcy złotych.

Z kolei Radomska Stacja Pogotowia Ratunkowego dokonała remontu toalet dostosowując je do potrzeb osób niepełnosprawnych. Prawie 12 tysięcy złotych jaki wydano na ten cel to środki własne Stacji. Nie udało się natomiast zakupić ambulansu.

Wiele założeń programowych zawartych w Samorządowym Programie zostało zrealizowanych. Wiele działań prowadzi do poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych w Gminie Radom. Są to jednak w większości zadania ustawowe zagwarantowane w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych a także innych przepisach odnoszących się do pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia czy zagospodarowania przestrzennego. W latach 2005-2007 utworzono w Radomiu trzy kolejne Warsztaty Terapii Zajęciowej:

- przy Polskim Związku Głuchych na 30 miejsc (powstał 20.12.2005 r.)
- przy Polskim Związku Niewidomych dla 25 uczestników (01.03.2007 r.)
- przy Radomskim Stowarzyszeniu Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START” dla 40 osób niepełnosprawnych (29.12.2007 r.)

W grudniu 2006 roku, w Radomiu został także utworzony Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rodziny Ziętałów dla 52 osób chorych psychicznie (oddział dla kobiet). Pod koniec 2007 roku DPS został rozszerzony o kolejny oddział dla mężczyzn. Łącznie w placówce będzie przebywać 75 pensjonariuszy.

Z kolei w 2007 roku w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami” Zespół Szkół Nr 2 oraz Dom Pomocy Społecznej im. Św. Kazimierza przy ul. Garbarskiej zakupili 8-osobowe busy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich.

4. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie warunków, możliwie pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej Gminy Radom.

4.1 Priorytet 1 : Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Zatrudnienie i rehabilitacja zawodowa

- pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe skierowane do osób niepełnosprawnych,
- zlecanie szkoleń zawodowych, przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych,
- aktywna polityka pozyskiwania pracodawców służąca tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

2. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych

- informowanie pracodawców i osób niepełnosprawnych o specyfice lokalnego rynku pracy,
- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne,
- zwrot pracodawcom kosztów przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- udział gminy Radom w programach PFRON (m.in. w „Programie wyrównywania różnic między regionami” - w ramach obszarów dostępnych dla Gminy Miasta Radomia),
- utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej dla dzieci z upośledzeniem umysłowym, które ukończyły naukę szkolną.

3. Poradnictwo zawodowe

- edukacja osób niepełnosprawnych w zakresie poruszania się po rynku pracy,
- spotkania z młodzieżą ze szkół specjalnych oraz uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej,
- współpraca ze szkołami specjalnymi i ośrodkami szkolno-wychowawczymi.

4. Rehabilitacja społeczna i zawodowa w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych w zakresie podejmowania pracy

- dofinansowanie kosztów funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Zakładane rezultaty:

- zmniejszenie wskaźnika bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych,
- powstanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie potencjału osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości zatrudnienia,
- wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i pracodawców w zakresie możliwości zatrudnienia,
- poszerzanie form zatrudnienia: telepraca, zatrudnienie socjalne, itp.

Źródła finansowania: budżet Gminy Radom, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób

Niepełnosprawnych.

4.2 Priorytet 2: Rehabilitacja społeczna i zdrowotna osób niepełnosprawnych

Zadania:

1. Rozwijanie umiejętności społecznych oraz poprawa psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych

- udzielanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów rehabilitacyjnych i sprzętu ortopedycznego,
- rozpowszechnianie idei mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych.

2. System świadczeń:

- dofinansowanie transportu osób niepełnosprawnych,
- wydawanie legitymacji uprawniających do bezpłatnych przejazdów MPK,
- kierowanie niepełnosprawnych mieszkańców Radomia do zakładów opieki leczniczej,
- świadczenia opiekuńcze.

3. System opieki zdrowotnej:

- wyposażenie Radomskiego Szpitala Specjalistycznego i Radomskiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w sprzęt rehabilitacyjny,
- współpraca placówek ochrony zdrowia, szczególnie szpitali w celu utworzenia pełnego pakietu usług w zakresie leczenia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, a także rejestru świadczonych usług,
- realizacja programów profilaktycznych skierowanych do osób niepełnosprawnych.

Zakładane rezultaty:

- rozszerzenie i zwiększenie dostępności form pomocy społecznej kierowanej do osób niepełnosprawnych,
- poprawa jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczeństwie,
- podniesienie efektywności i jakości realizowanych zadań w oparciu o obowiązujący system prawny.

Źródła finansowania: budżet Gminy Radom, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżet Województwa Mazowieckiego, Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”.

4.3 Priorytet 3: Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Likwidacja barier funkcjonalnych:

- likwidacja barier architektonicznych w gminnych budynkach użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu i narządu wzroku, m.in. likwidacja barier w Urzędzie Miejskim przy ul. Moniuszki, placówkach kulturalnych i oświatowych,
- likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych, m.in. szkolenia urzędników obsługujących osoby niepełnosprawne, nauka języka migowego, a także szersze wykorzystanie internetu do obsługi niepełnosprawnych mieszkańców Radomia,
- likwidacja barier urbanistycznych dostosowywanie przejść dla pieszych i chodników do potrzeb osób niepełnosprawnych zwłaszcza poruszających się na wózkach, m.in. poprzez obniżanie krawężników, montaż płyt antypoślizgowych itp.
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek opiekujących się osobami niepełnosprawnym.

2. Przeciwdziałanie wykluczeniu poprzez organizowanie integracyjnych zajęć edukacyjno-kulturalnych :

- wykorzystywanie placówek kulturalnych, sportowych i edukacyjnych do aktywizacji osób niepełnosprawnych i zagospodarowywania ich czasu wolnego poprzez rozwijanie zainteresowań, integrację, kształtowanie różnych umiejętności, itp.
- utworzenie kilkunastoosobowej reprezentacyjnej orkiestry muzycznej osób niepełnosprawnych.

3. Rozbudowa infrastruktury systemu pomocy społecznej:

- doposażenie Domów Pomocy Społecznej w sprzęt rehabilitacyjny oraz likwidacja barier architektonicznych,
- utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocowego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

4. Polityka transportowa Miasta:

- zakup samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych w ramach BUS – TAXI,
- przystosowanie taboru MZDiK do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprzez montaż systemu dźwiękowego powiadamiania o trasie przejazdu,
- dopłaty Gminy Radom do ulg komunikacyjnych,
- dowóz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do szkół.

5. Edukacja:

- nadanie Przedszkolu Publicznemu nr 19 statusu Przedszkola Integracyjnego,
- zwiększanie oddziałów integracyjnych i terapeutycznych w szkołach i przedszkolach,
- doposażenie placówek oświatowych w sprzęt rehabilitacyjny oraz sprzęt ułatwiający kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie ułatwiania niepełnosprawnej młodzieży dostępu do edukacji na wyższym poziomie.

Zakładane rezultaty:

- poprawa dostępności osób niepełnosprawnych w konsumpcji dóbr wyższych;
- dostosowanie maksymalnie dużej ilości budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- przystosowanie transportu miejskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- zwiększanie dostępności do edukacji dzieci i młodzieży.

Źródła finansowania: Budżet Gminy Radom, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki unijne.

4.4 Priorytet 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb.

Zadania:

1. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom:

- udzielanie pomocy pieniężnej i niepieniężnej dostosowanej do indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej,
- świadczenie pomocy w formie dopłat do wydatków mieszkaniowych oraz świadczeń rodzinnych,
- zapewnienie całodobowej opieki i pomocy osobom niepełnosprawnym,
- ponoszenie odpłatności za pobyt w DPS mieszkańców Radomia w innych powiatach,
- utworzenie Świetlicy Terapeutycznej dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.

2. Zlecenie i koordynacja realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania:

- świadczenie usług opiekuńczych,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.

3. Udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym na zasadach wolontariatu:

- pozyskiwanie i koordynacja pracy wolontariuszy pomagających osobom niepełnosprawnym.

4. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia ośrodków wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych:

- tworzenie i finansowanie ośrodków wsparcia dla osób starszych,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zakładane rezultaty:

- poprawa jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym jak najdłuższego egzystowania w środowisku,
- zapewnienie ciągłości finansowania całodobowej opieki stacjonarnej, skierowanej do niepełnosprawnych dorosłych i dzieci.

Źródła finansowania: budżet gminy Radom, budżet Wojewody,

4.5 Priorytet 5: Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze problematyki osób niepełnosprawnych

Zadania:

1. Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych:

- opiniowanie projektów uchwał i programów;
- inspirowanie działań zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;

2. Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych:

- udzielanie informacji i porad osobom niepełnosprawnym o przysługujących im prawach, możliwościach uzyskania pomocy materialnej i dofinansowań, np. na zakup przedmiotów ortopedycznych;
- pomoc osobom niepełnosprawnym w poszukiwaniu pracy
- umożliwianie osobom niepełnosprawnym nieodpłatnego korzystania z internetu
- udzielanie informacji pracodawcom o możliwościach i warunkach zatrudnienia osób niepełnosprawnych

3. Nawiązanie współpracy między instytucjami i organizacjami prowadzącymi działania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- rozszerzenie działalności Radomskiego Forum Integracyjnego, w celu:
 - dokładniejszego zdiagnozowania problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych;
 - podejmowanie wspólnych działań na rzecz łagodzenia lub rozwiązywania rozpoznanych problemów;
 - przygotowywanie projektów i wniosków o dofinansowanie z PFRON lub środków Unii Europejskiej na realizację konkretnych zadań, mających na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz włączenia osób niepełnosprawnych w życie społeczne;
 - koordynacja i usystematyzowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.
- prowadzenie stałej wymiany informacji w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych oraz form realizowanej pomocy i działań.

4. Promocja osiągnięć osób niepełnosprawnych:

- współpraca organizacji pozarządowych i instytucji publicznych w zakresie organizowania wieczorów poetyckich, wystaw malarstwa, festiwali, konkursów teatralnych i muzycznych, oraz przedsięwzięć sportowych prezentujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych
- realizacja Radomskich Dni Godności.

Zakładane rezultaty:

- zintensyfikowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych działających w środowisku osób niepełnosprawnych;
- sprowadzenie działań zmierzających do szeroko pojętej integracji osób niepełnosprawnych;
- promocja twórczości oraz dokonań osób niepełnosprawnych
- koordynacja i korelacja działań organizacji pozarządowych i instytucji działających w środowisku osób niepełnosprawnych;

- pomoc organizacjom i instytucjom w tworzeniu programów, oraz przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie działań zmierzających do poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych ze środków unijnych.

Źródła finansowania: budżet Gminy Radom, PFRON.

5. Zasady wdrażania Samorządowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz zarządzanie jego realizacją

Program jest dokumentem perspektywicznym, rysującym w sposób generalny kierunki prowadzonej działalności, stąd cele muszą odznaczać się stosunkowo dużym stopniem ogólności i dłuższą perspektywą czasową. Szczegółowe sposoby realizacji celów będą określone harmonogramem podejmowanych działań na każdy rok kalendarzowy w formie Uchwały Rady Miejskiej w Radomiu.

Narzędziem służącym realizacji Programu będą m.in. projekty. Stanowią one mają konkretyzację działań niezbędnych do osiągnięcia celów Programu. Ze względu na większy stopień szczegółowości, w stosunku do Programu, będą się one charakteryzować krótszym horyzontem czasowym.

Projekty będą budowane w oparciu o koncepcje zgłaszane przez uczestników systemu pomocy społecznej, instytucje i partnerów społecznych.

Nadzór nad realizacją całości zadań założonych w Samorządowym Programie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2008 – 2013 będzie prowadzony przez resortowego Wiceprezydenta.

**HARMONOGRAM INWESTYCJI W 2008 ROKU
 W RAMACH SAMORZĄDOWEGO PROGRAMU NA RZECZ OSÓB
 NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIASTA RADOMIA NA LATA 2008-2013**

LP.	NAZWA ZADANIA	OGÓŁEM ŚRODKI Z BUDŻETU MIASTA	OGÓŁEM ŚRODKI ZEWNĘTRZNE	UWAGI
1.	Zakup przez Gminę Miasta Radom dla MZDiK 20 miejscowego (19+1) autobusu z windą przystosowanego do przewozu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami – obszar D”.	35% kosztów zadania	65% kosztów zadania	65% udział środków PFRON nie więcej niż 250.000,00 zł
2.	Zakup przez Gminę Miasta Radom dla DPS przy ul. Rodziny Zietałów 13 samochodu typu BUS – 9 miejscowego (8+1) z windą lub platformą, przystosowanego do przewozu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami – obszar D”.	35% kosztów zadania	65% kosztów zadania	65% udział środków PFRONnie więcej niż 92.000,00 zł
3.	Zakup przez Gminę Miasta Radom dla DPS Weterana Walki i Pracy przy ul. Wyścigowej 16 samochodu typu BUS 9 miejscowego (8+1) z windą lub platformą, przystosowanego do przewozu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami – obszar D”.	35% kosztów zadania	65% kosztów zadania	65% udział środków PFRONnie więcej niż 92.000,00 zł
4.	Remont tarasu i placu przedszkolnego w placówce oświatowo-edukacyjnej (PP nr 3 przy ul. Olsztyńskiej 12) z uwzględnieniem likwidacji barier architektonicznych	100% kosztów zadania	_____	Środki Gminy Miasta Radom
5.	Opracowanie dokumentacji technicznej na rozbudowę placówki oświatowo-edukacyjnej (PSP nr 18 przy ul. Ofiar Firleja 14)	100% kosztów zadania	_____	Środki Gminy Miasta Radom
6.	Opracowanie dokumentacji technicznej na prace związane z likwidacją barier architektonicznych w placówce oświatowo-edukacyjnej (Centrum Kształcenia Ustawicznego przy ul. Kościuszki 7) z jednoczesnym wykonaniem - montażem windy w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami – obszar B”.	70% kosztów zadania	30% kosztów zadania	30% udziału środków PFRONnie więcej niż 150.000,00 zł
7.	Adaptacja pomieszczeń na potrzeby placówki wsparcia dziennego - Środowiskowy Dom Samopomocy przy Domu Pomocy Społecznej, ul. Rodziny Zietałów 13	_____	100% kosztów zadania	Środki Wojewody